

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ 64^{ΗΣ} ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΚΑΔΗΜΙΩΝ

Πρὸς τὴν

Ἀθήνα, 15 Ἰουλίου 1990

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν

Ἐνταῦθα

Κύριε Πρόεδρε,

Ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ὑποβάλω Ἐκθεση γιὰ τὶς ἐργασίες τῆς (ἐτήσιας) 64ης Συνόδου τῆς Διεθνoῦς Ἐνώσεως Ἀκαδημιῶν, ποὺ συνῆλθε ἀπὸ 10-16 Ἰουνίου 1990 στὶς Βρυξέλλες καὶ στὴν ὁποία, μὲ ἐντολὴ τῆς Συγκλήτου, ἐξεπροσώπησα τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Σημειῶνω ὅτι λεπτομερῆ Πρακτικὰ τῆς περυσινῆς 63ης Συνόδου (Στοκχόλμη, 11-17 Ἰουνίου 1989), κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ἀκαδημία ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν Πρόεδρό της κ. Σόλωνα Κυδωνιάτη, ἐκδόθηκαν ἀπὸ τὴν Γραμματεία τῆς Ἐνώσεως («Compte-rendu de la 63ème Session annuelle du Comité», Bruxelles 1989), ἐνῶ γιὰ τὶς ἐργασίες τῆς 62ας Συνόδου (Βρυξέλλες, 12-18 Ἰουνίου 1988) ἔχουμε τὴν ἀπὸ 22.6.1988 Ἐκθεση τοῦ συναδέλφου κ. Ἀγγέλου Βλάχου.

Κρίνω χρήσιμο, πρὶν μιλήσω γιὰ τὶς ἐργασίες τῆς τελευταίας Συνόδου, νὰ προτάξω λίγα προεισαγωγικὰ γιὰ τὴν Ἐνωση αὐτὴ τῶν Ἀκαδημιῶν, ποὺ ἰδρύθηκε τὸ 1919, μὲ πρωτοβουλία τῆς Académie des Inscriptions et Belles Lettres τῆς Γαλλίας, καὶ περιλαμβάνει σήμερα ὡς μέλη Ἀκαδημίες ἀπὸ 35 χῶρες τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἠπείρων. Τὸ πολυδιάστατο καὶ βαρυσήμαντο ἐρευνητικὸ καὶ ἐκδοτικὸ ἔργο ποὺ ἐπιτελεῖ, σὲ ἐπίπεδο διεθνoῦς ἐπιστημονικῆς συνεργασίας, σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ, ἰδίως ὅμως σ' ἐκείνους τῆς φιλολογίας, τῆς ἀρχαιολογίας, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἠθικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ὅλων τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν, εἶναι ἀρκετὰ γνωστὸ στοὺς διεθνεῖς ἐπιστημονικοὺς κύκλους. Ἰδέα τοῦ ἔργου αὐτοῦ μπορεῖ κανεὶς νὰ σχηματίσει διατρέχοντας τὴν πρόσφατη (νέα) ἐκδοση τοῦ «Manuel 1987» τῆς Ἐνώσεως (Bruxelles 1987, édition française - édition anglaise), καθὼς καὶ τὴν πολυσέλιδη «Liste des publications. Travaux publiés par l'UAI ou sous son patronage» 1990. Ἡ Ἐνωση προωθεῖ, συστηματικὰ καὶ δραστήρια, περισσότερα ἀπὸ 40 (ἀπὸ τὰ ὁποία πολὺ λίγα ἐγκαταλείφθηκαν) ἐρευνητικὰ καὶ ἐκδοτικὰ προγράμματα (ποὺ ἀποβλέπουν στὴ συγκρότηση ἰδίως διαφόρων Corpus, Λεξικῶν, Ἀτλάντων, Καταλόγων, στὴν ἐκδοση φιλολογικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἔργων κ.τ.ῶ.), κατανεμημένα στοὺς ἀκόλουθους 6 τομεῖς (sections): 1) Εὐρωπαϊκὲς γλωσσες καὶ φιλολογίες. 2) Ἑλληνορωμαϊκὸς κόσμος. 3) Ἀνατολικὲς σπουδές. 4) Ἱστορία τῶν πολιτισμῶν. 5) Ἱστορία τῆς Σκέψεως. 6) Ἱστορία τῶν τεχνῶν. Ὁ κάθε τομέας περιλαμβάνει 5-6 προγράμματα. Μερικὰ ἀπὸ τὰ προγράμματα αὐτὰ τὰ διευθύνει μία Ἀκαδημία μέλος τῆς Ἐνώσεως, στὴν ὁποία ὑποβάλλονται οἱ ἐτήσιες ἐκθέσεις (κατηγορία Α), μερικὰ ἢ ἴδια ἢ Ἐνωση,

πού και τὰ χρηματοδοτεῖ, ὅταν μπορεῖ (κατηγορία Β), και τὰ περισσότερα (παραπάνω ἀπὸ 30) τὰ περιβάλλει ἀπλῶς με τὴν προστασία της, χωρὶς χρηματικὴ ἐνίσχυση (κατ. C).

Ἡ Ἔνωσι, πού ἔχει ἔδρα της τὶς Βρυξέλλες (rue Ducale 1), διευθύνεται ἀπὸ ἓνα κεντρικὸ Συμβούλιο (Bureau), πού ἐκλέγεται κάθε τρία χρόνια και ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓναν Πρόεδρο, δύο Ἀντιπροέδρους, πέντε μέλη και ἓνα διοικητικὸ Γραμματέα. Μιὰ φορὰ κάθε χρόνο ἡ Ὀλομέλεια συνέρχεται, στὶς Βρυξέλλες ἢ και ἄλλου, γιὰ νὰ συζητήσῃ και προωθήσῃ τὰ προγράμματα και νὰ λάβῃ τὶς ἀναγκαῖες ἀποφάσεις (γιὰ εἰσοδοχὴ και ἄλλων μελῶν, ἔγκριση ἢ ἀναμόρφωση ἢ διακοπὴ προγραμμάτων, χρηματοδότηση μερικῶν κλπ.). Οἱ συζητήσεις, ὅπως διαπιστώνει ἀμέσως κανεὶς, διεξάγονται σὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο και σὲ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα, μακριὰ ἀπὸ ἔθνικες, πολιτικὲς ἢ φυλετικὲς προκαταλήψεις, και εἶναι πάντα ἐποικοδομητικὲς. Γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς ἕξι τομεῖς ὀρίζεται ἓνας Πρόεδρος και γιὰ τὸ κάθε Πρόγραμμα ἓνας Εἰσηγητής. Οἱ Εἰσηγητὲς συγκεντρῶνουν τὰ στοιχεῖα ἀπὸ τὶς ἐτήσιες ἐκθέσεις τῶν ὑπευθύνων τῶν προγραμμάτων και τὰ παρουσιάζουν στὶς συνεδρίες τοῦ κάθε τομέα με τὶς δικὲς τους παρατηρήσεις και προτάσεις. Οἱ ἀρμόδιες κάθε φορὰ Ἐπιτροπὲς (Commissions) συζητοῦν, ἐγκρίνουν, ἀπορρίπτουν ἢ τροποποιοῦν τὶς προτάσεις και κατευθύνουν ἔτσι τὴν πορεία τῶν προγραμμάτων. Ἡ καθιερωμένη συμμετοχὴ στὶς Ἐπιτροπὲς αὐτὲς σχεδὸν πάντα τῶν ἴδιων ἐκπροσώπων τῶν Ἀκαδημιῶν ἀναπτύσσει δεσμοὺς φιλικῆς και ἐποικοδομητικῆς συνεργασίας ἀναμεταξύ τους και τοὺς πλουτίζει με γνώση και πείρα τῶν μηχανισμῶν και τῶν διαδικασιῶν, πού ἐξασφαλίζει τὴν ἀπρόσκοπτη και ἀποδοτικὴ πορεία τῶν ἐργασιῶν.

***

Μετὰ τὰ προεισαγωγικὰ αὐτά, προχωρῶ στὴν ἐκθεση τῶν ἐργασιῶν τῆς πρόσφατης Συνόδου και τῶν θεμάτων πού ἐνδιαφέρουν τὴν ἑλληνικὴ πλευρά.

Οἱ ἐργασίες τῆς 64ης Συνόδου διεξήχθησαν στοὺς ἀνετους χώρους τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας τῆς βελγικῆς πρωτεύουσας, πού βρίσκεται δίπλα στὸ Βασιλικὸ Παλάτι και στὸ Πάρκο τῶν Βρυξελλῶν, ἀπὸ τὴ Δευτέρα 11 Ἰουνίου (ἐναρκτήρια ὀλομέλεια) ὡς τὸ Σάββατο 16 Ἰουνίου (καταληκτήρια συνεδρία). Προηγῆθηκε, τὸ βράδυ τῆς Κυριακῆς 10 Ἰουνίου, δεξίωση στοὺς ἴδιους χώρους γιὰ μιὰ πρώτη ἐπαφὴ. Τὴν Παρασκευὴ 15 Ἰουνίου ὀργανώθηκε ἐκδρομὴ στὸ Charleroy γιὰ τὴν ἐπίσκεψη δύο ἐκθέσεων (νεο-ἱμπρεσιονιστῶν ζωγράφων και φωτογραφικῆς τέχνης). Γενικὰ ἡ ὀργάνωση τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, με τὴ συνεχῆ και ἄμεση ἐνημέρωση, ὑπῆρξε ἄψογη και ὑποδειγματικὴ χάρις στὸ ζῆλο τοῦ διοικητικοῦ Γραμματέα τῆς Ἐνώσεως καθηγητῆ και ἀκαδημαϊκοῦ κ. Philippe Roberts - Jones (πού μᾶς δεξιώθηκε και στὸ σπίτι του, στὶς 13 Ἰουνίου) και τοῦ ἱκανότατου βοηθοῦ του κ. Jean - Luc De Paere.

Στή Σύνοδο έλαβαν μέρος εκπρόσωποι 'Ακαδημιών 26 χωρών από τις 35 που αντιπροσωπεύονται στην "Ένωση. 'Απουσίαζαν δηλαδή οι εκπρόσωποι 9 χωρών (Κίνας, 'Ινδιών, 'Ιράν, 'Ιρλανδίας, 'Ισραήλ, Μεξικού, Ρουμανίας, Τουρκίας, Γιουγκοσλαβίας).

Κατά την έναρκτήρια συνεδρία ό Πρόεδρος τής 'Ενώσεως κ. Georg May (ΗΠΑ), άφοϋ κάλεσε τους συνέδρους νά τηρήσουν ένός λεπτοϋ σιγή στή μνήμη τριών πρόσφατα έκλιπόντων μελών (R. Mynors, M. Leroy, J. Prawer), προχώρησε στήν έγκριση τοϋ καταλόγου τών εκπροσώπων και τοϋ ώραρίου τών συνεδριών κατά τομεΐς (1-6) και στήν έκλογή τών 6 Προέδρων τους, καθώς και ένός είσηγητῆ για κάθε πρόγραμμα, και στή συγκρότηση 'Επιτροπών για τά έσωτερικά και τά οικονομικά θέματα. 'Ακολούθησε όμιλία τοϋ κ. P. Oliva (Τσεχοσλοβακία), με θέμα «Σόλων ό νομοθέτης τών 'Αθηνών», και σχετική επιστημονική συζήτηση.

Κατά την καταληκτήρια συνεδρία έγκρίθηκαν οι είσηγήσεις τών 'Επιτροπών και οι οικονομικές ένισχύσεις που προτάθηκαν για 6 προγράμματα, καθώς και ή υιοθέτηση 4 νέων προγραμμάτων (άριθμ. XLIV-XLVII). 'Η 'Ολομέλεια άποφάσισε νά γίνει ή 65η Σύνοδος στο Παρίσι από 9-15 'Ιουνίου 1991 και ή 66η στις Βρυξέλλες από 14-20 'Ιουνίου 1992.

'Από όλα τά προγράμματα που συζητήθηκαν στή Σύνοδο, ή 'Ακαδημία 'Αθηνών συμμετέχει, άμεσα ή έμμεσα, σε πέντε από αυτά, τά ύπ' άριθμ. I, VI, IX, XXVI και XL. Παρακολούθησα τις συζητήσεις τών 'Επιτροπών και έλαβα μέρος σ' αυτές, όπου χρειαζόταν. Παρακάτω έκθέτω τά σχετικά με τó καθένα άπ' αυτά.

α) Πρόγραμμα IX (τομέας 5): *Corpus Philosophorum Medii Aevi. Σειρά Philosophi Byzantini*. Τό πρόγραμμα αυτό τής κριτικής έκδοσης Βυζαντινών Φιλοσόφων είναι τó μόνο που έχει αναληφθει άποκλειστικά από την 'Ακαδημία 'Αθηνών και προωθείται με πολϋ ικανοποιητικό ρυθμό. Έχει υιοθετηθει από την UAI από τó 1974 (βλ. Manuel 1987, σ. 25-26). Διευθυντής του είναι ό κ. Λίνος Μπενάκης, πρώην Διευθυντής τοϋ Κέντρου 'Ερεύνης τής 'Ελληνικής Φιλοσοφίας τής 'Ακαδημίας 'Αθηνών, που τó παρουσίασε στήν περυσινή 63η Σύνοδο τής UAI δια τοϋ 'Ακαδημαϊκοϋ κ. 'Αγγέλου Βλάχου (βλ. Compte-rendu, Bruxelles 1989, σ. 48-49), άποσπώντας τά επαινετικά σχόλια τοϋ είσηγητῆ κ. G. Verbeke: «La Commission approuve ce rapport, félicite l'Académie d'Athènes des progrès réalisés au cours des dernières années et forme les meilleurs voeux pour l'avenir de cette entreprise» (δ.π., σ. 49).

'Ο ίδιος είσηγητής τοϋ προγράμματος και έφέτος και Πρόεδρος συγχρόνως τοϋ τομέα 5 κ.G. Verbeke, ισόβιος Γραμματέας τής Φλαμανδικής Koninklijke Academie τοϋ Βελγίου και άντεπιστέλλον μέλος τής 'Ακαδημίας μας, κατά τή συζήτηση τής 12ης 'Ιουνίου, άφοϋ μοϋ έδωκε τó λόγο και παρουσίασε τήν έκθεση που έπισυνάπτω στο τέλος, πρόσθεσε πολϋ επαινετικά σχόλια για τó έκδοτικό αυτό έγχείρημα τής

Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, πού παρουσιάζει ἀλλεπάλληλες ἐνδιαφέρουσες ἐκδόσεις, καί γιὰ τὴ δραστηριότητα τοῦ κ. Λ. Μπενάκη.

β) Πρόγραμμα XL (τομέας 6): *Corpus de la peinture monumentale byzantine*. Καί τὸ πρόγραμμα αὐτὸ γιὰ τὶς βυζαντινὲς τοιχογραφίες, πού ἔχει ἐμπνευστὴ καί διευθυντὴ τὸ συνάδελφο κ. Μανόλη Χατζηδάκη, ἔχει υἱοθετηθεῖ ἀπὸ τὴν UAI (κατηγορία C) τὸ 1985 (βλ. Manuel 1987, σ. 47). Δυστυχῶς, στὴν περυσινὴ Ἐκθεση (Compte rendu, Bruxelles 1989, σ. 73) τοῦ εἰσηγητῆ ἀείμνηστου M. Leroy (πού δὲν ἀντικρούσθηκε ἐγκαίρως ἀπὸ κανένα) γράφεται ὅτι ὁ κ. Χατζηδάκης ἀναγγέλλει τὴν ἐτοιμασία τριῶν τόμων, «mais il ne nous livre aucune précision sur l'état d'avancement des travaux, non plus que sur la date probable à laquelle ces volumes pourraient être livrés à l'impression».

Ὁ κ. Χατζηδάκης θέλησε νὰ ἐπανορθώσει τὴν παράλειψη αὐτὴ καί συντάξε ἐμπεριστατωμένη ἔκθεση τῆς ὅλης πορείας τῶν ἐργασιῶν (Ἀθήνα, 7 Ἰουνίου 1990), ἀναγγέλλοντας καί ἓνα τόμο γιὰ τὰ Κύθηρα ὑπὸ ἐκτύπωση. Τὴν ἔκθεση αὐτὴ τὴν προσκόμισα ἐγκαίρως στὴ Γραμματεία τῆς Ἐνωσης στὶς 9 Ἰουνίου 1990 καί ἔτσι περιελήφθη σὲ ὅλους τοὺς φακέλους, πού διανεμήθηκαν στοὺς συνέδρους τὴν πρώτη μέρα. Κατὰ τὴ συνεδρία τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, τὴν ἐπομένη 12 Ἰουνίου, ὁ Πρόεδρος τοῦ τομέα 6 καί συγχρόνως εἰσηγητῆς τοῦ προγράμματος κ. McKay διάβασε οὐσιώδη ἀποσπάσματα ἢ ἔδωκε περιλήψεις τῆς ἀρκετὰ σαφεῖς. Ἀλλὰ ὁ Φλαμανδὸς ἀκαδημαϊκὸς κ. S. J. De Laet, πού, ξεκινώντας, φαίνεται, ἀπὸ τὴν εἰσήγηση Leroy καί μὴ ἔχοντας διαβάσει τὴν τελευταία ἔκθεση Χατζηδάκη (ἀλλὰ ἴσως καί ἀπὸ προσωπικὴ του θέση, ὅπως ἔκαμε καί στὸ θέμα τῆς Tabula Imperii Romani, βλ. παρακάτω), ὑποστήριξε μὲ ἐπιμονὴ τὴν ἄρση τῆς προστασίας (patronage) τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἀπὸ τὴν UAI. Ἀκολούθησε συζήτηση, κατὰ τὴν ὁποία διχάστηκαν οἱ γνῶμες. Τότε ἀναγκάστηκα νὰ παρέμβω καί νὰ ὑποστηρίξω τὸ πρόγραμμα, ἐξαίροντας τὸν ὑπεύθυνο καί ὑποδειγματικὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο συγκροτήθηκε καί ἐκτελεῖται καί τὰ ἐχέγγυα πού παρουσιάζει. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐκφράσει μὲν τὶς ἀνησυχίες της, ἀλλὰ νὰ μὴν προτείνει τὴν ἀπόρριψή του. Καί τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχει πάντα ἐπαγρύπνηση.

γ) Πρόγραμμα I (τομέας 6): *Corpus Vasorum Antiquorum*. Τὸ πρόγραμμα αὐτὸ εἶναι τὸ ἀρχαιότερο, πού υἱοθετήθηκε (ἤδη τὸ 1920) ἀπὸ τὴν UAI καί ἴσως καί τὸ πιὸ ἐκτεταμένο, ἀφοῦ ὡς τὸ 1987 μετεῖχαν σ' αὐτὸ 24 χῶρες καί εἶχαν δημοσιευθεῖ ἀπὸ τὶς κατὰ τόπους Ἐπιτροπὲς 239 τόμοι (βλ. Manuel 1987, σ. 17). Ἐμπεριστατωμένη εἰσήγηση, μὲ ἀνανεωμένη προβληματικὴ, τοῦ σημερινοῦ Διευθυντῆ τοῦ προγράμματος κ. H. Metzger δημοσιεύθηκε στὸ τελευταῖο Compte rendu 1989, σ. 28-32, ὅπου γιὰ τὴν Ἑλλάδα (Ἑθν. Ἀρχαιολ. Μουσεῖο) σημειώνονται οἱ παρασκευαζόμενες ἐργασίες τῶν Ἰ. Σακελλαράκη καί Μαρίας Πιπιλῆ. Τὴν ἐνημέρωση τοῦ κ. Metzger τὴ

συμπλήρωσε έφέτος ή επίσης πλούσια είσήγηση του Γάλλου αρχαιολόγου κ. Fr. Chamoux, στις 12 'Ιουνίου, που πρόσθεσε στις έτοιμαζόμενες έλληνικές έργασίες και τὸ τεῦχος τῆς κας Κουκούλη-Χρυσανθάκη για τὰ άγγεία του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. 'Ενημέρωσα τὸν κ. Chamoux (που τὸ πρόσθεσε στὴν είσήγησή του) για τὴν παρασκευή ἀπὸ τὸν κ. Κ. Σισμανίδη τοῦ πρώτου τόμου τῶν άγγείων τοῦ 'Αρχαιολ. Μουσείου Θεσσαλονίκης. 'Η άποψη τῶν κ.κ. Metzger και Chamoux εἶναι ὅτι, ἐξ αἰτίας τῆς πληθώρας τοῦ ὕλικου, δὲν πρέπει νὰ δημοσιεύονται πιά (άλλ' ἀπλῶς νὰ καταγράφονται) τύποι άγγείων που ἔχουν ἤδη έκδοθεῖ.

"Ας σημειωθεῖ ὅτι, τὸ πρόγραμμα αὐτὸ (καθὼς και τὸ άμέσως ἐπόμενο) ενδιαφέρει άμεσα τὴν 'Ακαδημία μας, γιατί έκτελεῖται ἐν μέρει στὸ Κέντρο 'Ερεύνης τῆς 'Αρχαιότητος, που έποπτεύεται ἀπὸ τὸν συνάδελφο κ. Μιχ. Σακελλαρίου.

δ) Πρόγραμμα VIβ (τομέας 2): *Tabula Imperii Romani*. Για τὴν ιστορία και τίς μεταλλαγές τοῦ προγράμματος αὐτοῦ μάς πληροφορεῖ σύντομα τὸ Manuel 1987 (σ. 20-21). 'Η περυσινή είσήγηση, συντεταγμένη ἀπὸ τὸν κ. S. J. De Laet (*Compte rendu* 1989, σ. 38), που ἦταν και ὁ έφετεινός είσηγητής, ὑπογράμμισε μερικὰ σοβαρὰ προβλήματα, στὰ ὁποῖα προσκρούει τὸ πρόγραμμα αὐτὸ (άλλαγή τῆς κλίμακος τῶν χαρτῶν 1:1.000.000, παράλειψη τοπωνυμίων ἔλλείψει χώρου, χαρτογράφηση ἔδαφῶν κατεχομένων ἀπὸ ἄλλο λαὸ κλπ.). Στὴν έφετεινή του είσήγηση (13 'Ιουνίου) τὰ επανέλαβε και τὰ τόνισε, ἰδίως τίς δυσκολίες με τὸ 'Ισραήλ, τοῦ ὁποίου ὁ εκπρόσωπος J. Prawer πέθανε πρόσφατα και δὲν ἦλθε ἄλλος στὴ θέση του. 'Ο κ. De Laet πρότεινε με ἐπιμονή άκραῖες λύσεις. 'Ακολούθησε συζήτηση, στὴν ὁποία ἔλαβαν μέρος πολλοὶ (May, Oliva, Wahba, Roncaglia) και τελικὰ ἔγινε δεκτή πρόταση τοῦ Προέδρου τῆς UAI κ. May νὰ τηρηθεῖ διαλλακτικότητα πρὸς κάθε κατεύθυνση. 'Αποφασίστηκε επίσης ν' αναζητηθεῖ στὴ Ρώμη νέος διευθυντής τοῦ προγράμματος. 'Επειδὴ ἡ συζήτηση αὐτὴ ἐκάλυψε τὸ χρόνο, δὲν ἔγινε λόγος για ἔτοιμαζόμενα ἔργα. Γι' αὐτὸ πρέπει ν' ανακοινωθοῦν γραπτὰ ἀπὸ τὸ Κέντρο 'Ερεύνης τῆς 'Αρχαιότητος τῆς 'Ακαδημίας μας, που τὰ ἔχει ἀναλάβει, τὰ παρασκευαζόμενα ἔργα για τὴ Θεσσαλία τῆς κας Παυλίνας Καραναστάση και για τὴν Κρήτη τῆς κας 'Αγγελικῆς Πετροπούλου.

ε) Πρόγραμμα XXVI (τομέας 2): *Sylloge Nummorum Graecorum*. Τὸ πρόγραμμα αὐτό, που ἔχει σκοπὸ νὰ παρουσιάσει Κατάλογο τῶν ἑλληνικῶν νομισμάτων που βρίσκονται στὶς μεγάλες δημόσιες ἢ ἰδιωτικὲς συλλογές, υἰοθετήθηκε ἀπὸ τὴν UAI, με τὴν πρωτοβουλία τῆς Βρεττανικῆς 'Ακαδημίας, τὸ 1972 (κατηγορία C), (βλ. Manuel 1987, σ. 36-37). Στὴν περυσινή Σύνοδο ὁ είσηγητής κ. R. Thomsen κατέγραψε πολλὰ ἔργα που τυπώθηκαν πρόσφατα ἢ εἰτοιμάζονται κατὰ χῶρες (βλ. *Compte rendu* 1989, σ. 58-60). 'Ο κ. Thomsen, που ἦταν και έφέτος είσηγητής, συμπλήρωσε τὸν κατάλογο αὐτὸ με νέα ἔργα και παρατήρησε ὅτι ἡ έκτέλεση τοῦ Προγράμματος προχωρεῖ

παντοῦ ικανοποιητικά. Ὁ Πρόεδρος τοῦ τομέα κ. Pöschl ἐξέφρασε ἐπίσης τὴν ικανοποίησή του, χαρακτηρίζοντάς το ὡς «entreprise grandiose».

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα στὸ Compte rendu 1989, σ. 59 ἀναφέρεται ὅτι ἀπὸ τὸ Νομισματικὸ Μουσεῖο τῶν Ἀθηνῶν ἐτοιμάζεται ἡ ἔκδοση τῆς Συλλογῆς Χρηστομάνου καὶ τῆς Συλλογῆς Ἐμπεδοκλέους. Παραλείπεται ὅμως τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέα, ποῦ εἶναι ἡ διευθύντρια τοῦ Μουσείου κα Μάντω Οἰκονομίδου-Καραμεσίνη. Στὴν κα Οἰκονομίδου ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν διέθεσε τὶς ἀναγκαῖες πιστώσεις γιὰ τὴν φωτογράφιση τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πρώτου τόμου τῆς Συλλογῆς Χρηστομάνου καὶ τῆς ἀνέθεσε τὴν ἔκδοση. Ἡ Ἀκαδημία λοιπὸν πρέπει νὰ παρακολουθεῖ καὶ τὴν πρόοδο τοῦ προγράμματος αὐτοῦ καὶ νὰ ἐνημερώνει τὴν Διεθνῆ Ἐνωση Ἀκαδημιῶν καὶ γι' αὐτό.

Τερματίζοντας τὴν Ἐκθεσή μου, ἐπιθυμῶ νὰ κάμω τὶς ἀκόλουθες ὑποδείξεις:

1) Ἡ Ἀκαδημία ἔχει κάθε συμφέρον νὰ διατηρήσει καὶ ἀναπτύξει περισσότερο τὶς σχέσεις τῆς μετὰ τὴ Διεθνῆ Ἐνωση Ἀκαδημιῶν καὶ νὰ διατηρεῖ πάντα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐνώσεως ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα Προγράμματα.

2) Τὸ ἐκδοτικὸ πρόγραμμα «Philosophi Byzantini», ποῦ σημειώνει τόση ἐπιτυχία, πρέπει νὰ ἐνισχυθεῖ μὲ κάθε τρόπο.

3) Τὸ πρόγραμμα γιὰ τὶς βυζαντινὲς τοιχογραφίες πρέπει μὲ κάθε θυσία νὰ παρουσιάσει τυπωμένο ἔργο πρὶν ἀπὸ τὴν προσεχῆ Σύνοδο τοῦ Ἰουνίου 1991, διαφορετικὰ κινδυνεύει νὰ χάσει τὴν προस्ताσία τῆς Ἐνώσεως.

4) Τὸ Κέντρο Ἐρεύνης τῆς Ἀρχαιότητος πρέπει νὰ ἐπιδιώξει τὴν ἔκδοση ἔργου ἀπὸ τὸ Corpus Vasorum ἢ τὴν Tabula Imperii Romani πρὶν ἀπὸ τὴν ἴδια Σύνοδο.
Καὶ

5) Νὰ προωθηθεῖ ἡ συνεργασία τῆς Ἀκαδημίας μὲ τὴν κα Μ. Οἰκονομίδου γιὰ τὴν ἐτοιμασία τόμου τῆς Sylloge Nummorum Antiquorum.

Μὲ κάθε τιμὴ

(Μ. Μανούσκακας)